

ÖKOISKOLA-CSELEKVÉSI TERV
2025-2027

**„Aki nem tudja, mi a világ, azt se tudja, mi végre született.
A világot megismerni annyi, mint utadra rátalálni.”
(Tatiosz)**

Célunk: Ökoiskolává válni

- *Együttgondolkodás a jövőről és annak befolyásolása közösen és egyénileg.* Mai életünk döntéseit meghozva befolyásoljuk gyermekeink és unokáink jobb jövőjét. Vértessük fel őket a jövőtervezés technikáival, és tegyük képessé őket a mind maguk, mind közösségük számára kedvező jövő alakítására. Jövőképeiket természetesen egyaránt meg kell vizsgálniuk a környezet, a gazdaság és a társadalmi igazságosság szempontjaiból.
- *Fenntartható közösségek tervezésének előkészítése.* Tanulóink rendelkezzenek a minőségi, igazságos és alkotó tervezéshez szükséges tudással, készségekkel és értékekkel. A jó tervek számolnak a környezettel és a társadalmi viszonyokkal, és gazdasági szempontból reálisak. A közösségre összpontosítunk.
- *Megőrző gazdálkodás a természeti erőforrásokkal gondolat magjának elvetése.* A megőrző (fenntartható) gazdálkodás. környezet- és természetvédő gondolkodásmódban.
- *Globalizáció.* tetteink összessége milyen változásokat okoz magunkon és közösségünkön kívül.
- *Rendszerszemléletű gondolkodás kialakítása.* Szükség van olyan polgárookra, akik jobban ismerik a környezetet, és akik rendelkeznek a környezet és a gazdaság egymással összefüggő kapcsolatának megértéséhez szükséges átfogó ismeretekkel.
- *Tevékeny tanulás tanítása.* A tanulók legeredményesebben olyan tevékenységek végzése során tanulnak, melyek lebilincselőek, kutatásra, problémamegoldásra késztetnek.
- *Szülők/gondviselők bevonása.* Az otthoni közösség felnőtt tagjainak bevonása a nevelés folyamatába nagymértékben fokozza annak eredményességét és egyben a felnőtteket is neveli.

forrás: Dr. Havas Péter: A Fenntarthatóság pedagógiája című művének felhasználásával

Célunk: Szeretnénk innovatív ökoiskolává válni.

a) Pedagógiai szinten:

- fejlődnünk kell abban, hogy a komplex, valós élethez közelálló szituációkat előnyben részesítsük az előre megtervezett, irányított tanulási formákkal szemben,
- igyekeznünk kell, hogy az egyes tantárgyak felől a tantárgyközi kérdéskörök felé forduljunk,
- meg kell valósítanunk, hogy a passzív szabály- és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezetet felhasználó, a helyi környezetért való cselekvés közben történő tudásszerzésre helyezzük a hangsúlyt,

b) Társas kapcsolatok szintjén:

- törekednünk kell arra, hogy az iskolában ne magányos tanárok tanítsanak magányos gyerekeket, hanem az egész iskolára jellemző legyen a csapatmunka,
- a társas élet szabályait nem határozhatjuk meg előre, hanem a diákok felelős részvételével, megbeszélések, egyeztetések során alakítjuk ki azokat,
- az iskola külső kapcsolatait úgy kell kialakítani, hogy a kölcsönösség elvét követve az iskola nem csak befogadója, hanem aktív alakítója, kezdeményezője is legyen az ilyen jellegű kapcsolatoknak;

c) Technikai/gazdasági szinten:

- takarékosan kell bánnunk az energiaforrásokkal,
- csökkentenünk kell a hulladékok mennyiségét,
- az iskola külső-belső környezetét még esztétikusabban kell alakítanunk,
- meg kell teremtenünk az egészségesebb iskolai étkezés feltételeit.

Feltételek:

- A fenntarthatósággal kapcsolatos tudományos ismeretek, szaktudományos háttér
- A fenntarthatóság pedagógiájával kapcsolatos neveléstudományi ismeretek, módszertani alapok
- Az ismeretek befogadására, alkalmazására képes tanári bázis

- Az ismeretek széleskörű terjesztésére alkalmas korszerű info-kommunikációs technikai háttér

Minden tanulónak meg kell szereznie a következő ismereteket:

- Rendszerismeret (környezeti, gazdasági és társadalmi rendszerek ismerete)
- A természetes erőforrások végeessége miatt Földünkön a növekedés lehetősége korlátozott. Ezek a korlátok befolyásolják a társadalmi és gazdasági rendszereket is.
- A földi életet fenntartó környezeti rendszer alrendszerének (szárazföldi, vízi, óceáni és légköri) összefüggései. Ide tartozik az élet fenntartásához szükséges jó minőségű és elegendő tiszta víz, termőtalaj és levegő is.
- Az élőlények sokfélesége (a biodiverzitás magas szintje) létfontosságú az emberiség hosszútávú fennmaradása szempontjából
- A megfelelő minőségű emberi élet közös természeti erőforrásainktól (táplálék, lakóhely, egészség, esztétika) függ
- Az erőforrások elosztásának, megszerzésének, felhasználásának és megújításának hatása a társadalom természetére, a gazdasági és társadalmi fejlődés sebességére és jellegére
- Az ember hatása a mezőgazdasági, ipari és információs társadalmakra, és ezek hatása a természetes, társadalmi és gazdasági környezetre
- A természettudomány és a technika hatása a társadalom fejlődésére, és a technika hatása a környezetre, gazdaságra, a társadalmi rendszerre és az egyenjogúságra
- A városiasodás jellemzői és hatása, a határtalan információáramlás, a demokrácia terjedése, a víz elosztása, az élelmiszertermelés, az éghajlatváltozás, a népességváltozás, a globalizálódó kapitalizmus hatása a fenntarthatóság esélyeire
- Az energiatermelés és –fogyasztás kapcsolata, ennek hatása a környezetre, a gazdasági és társadalmi rendszerre fenntartható és nem fenntartható társadalmakban
- A népesség növekedése, földrajzi eloszlása, koreloszlása, írni-olvasni tudása, és ezek hatása a természetes erőforrások felhasználására, a környezetpusztításra, az anyagi javak eloszlására, a szegénységre, betegségekre, a társadalmi összhangra és az élet általános minőségére
- Az ökológiai és emberi környezetre vonatkozó különböző kulturális, etnikai, nemzedéki, történelmi, helyi és nemzeti nézetek és filozófiák
- Az egyének, közösségek és az egész Föld fenntartható jövőképeinek összefüggései
- Összehangolt nemzetközi, nemzeti és helyi erőfeszítések a globális problémák megoldására, a fenntarthatóbb jövő építése stratégiáinak alkalmazására

Minden tanulónak meg kell szereznie a következő készségeket:

1. Elemző készségek

- Lényegre törő tanulmányozás
- Környezeti, gazdasági és társadalmi rendszerek viselkedésének feltérképezése az okokra, okozatokra és időbeli változásokra összpontosítva
- A szükséges adatok felmérése és a megfelelő adatgyűjtés megszervezése, elemzése, értelmezése, összegzése

2. Kommunikációs készségek

- Ismeretek és álláspontok hatékony közlése

3. Együttműködési készségek

- Együttműködési stratégiák kialakítása
- Közös jövőképek kialakítása a kortársakkal, családtagokkal és a közösség tagjaival
- Csoporttagként dolgozni összetett problémák megoldásán
- Tanuló közösségben cselekvő módon részt venni, ahol a cél a tanulás a tanulás örömeért és azért, hogy mindnyájunk számára jobb jövőt teremtsünk

4. Mély gondolkodás készsége

- Alapvető fogalmak – pl. környezet, közösség, fejlődés, technika – széleskörű, különböző meghatározásainak alkalmazása helyi, nemzeti és globális esetekben.

- Feltevések kialakítása kiegyensúlyozott információk, kritikai elemzés és gondos szintézis alapján, majd ellenőrzésük újabb ismeretek, személyes tapasztalatok és meggyőződések tükrében.
 - Egy probléma minden oldalának kifejtése, az ellentétes nézőpontok alapos megértése alapján.
 - A felfedezés folyamatos örömeinek felfedezése alkotó vizsgálódás, logikai kísérletezés, problémamegoldás, tudományos kutatás, kritikus gondolkodás és jelentőségteljes megbeszélések során
5. Döntéshozási készségek
- Vezető szerep felvállalása az egyéni vagy csoportos problémamegoldás során, annak biztosítása érdekében, hogy stratégiai módon közelítsünk a feladat megoldásához.
6. A megfelelő technikák alkalmazásának készsége
- Az információk megszerzése és elemzése, iránymutató kérdések megfogalmazása és megválaszolása céljaira források és technikák széles körének használata
 - Sokféle technikai eszköz (pl. e-mail, internet) felhasználása a kortárs munkacsoport tagjaival, vezetőikkel, tanárokkal és a nagyobb közösség tagjaival való hatékony kommunikáció folyamán.
7. Tervezési készségek
- Jövőképek kialakítása és felhasználása
 - „Mi lesz, ha...” elemzés és rendszergondolkodás
8. Cselekvési készségek
9. Konfliktuskezelési készségek
- Egyetértésre jutás tárgyalás útján, közös problémamegoldás
10. Többszörös nézőpont készsége

Általános elvárások:

1. Az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és a nevelőtestület környezet-tudatosságáról felmérés készül májusban. Az év során az osztályfőnöki órákon megbeszélésre kerülnek a főbb (hétköznapi) öko-szempontok (környezet tudatosság), ami év végén ellenőrzzük, hogy ki mit sajátított el a témából.

Felelőse: Zaja Tamásné Juhász Éva

2. Az iskola bemutatkozó anyagát elkészítjük (szórólap formájában, melyet az óvodában a leendő elsősök szüleinek rendelkezésére kell bocsátani), mely határozottan képviseli a fenntarthatóság, környezet harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.

Felelőse: Szendreiné Makó Csilla

3. Az iskola aktív kapcsolatot tart fenn a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel (MKNE), mely egyesülettel aktívan tevékenykedünk a fenntarthatóságért, és a környezettudatos magatartás bevezetéséért az iskolában.

Az Egyesülettől kaptunk két kiadványt (Albert Judit-Varga Attila: Lépések az ökoiskola felé; Victor András: Iskola zöldítés), mely sokat segíthet öko-munkánkban.

Kapcsolattartó: az iskolából Gáspár Erzsébet,

az Egyesületből: Albert Judit és Victor András.

(Tervezzük még egyéb más civil szervezetekkel való együttműködést is: ZSMTE, HUMUSZ, Zöld Szív, KOKOSZ)

Tanítás-tanulás:

1. Az oktató-nevelő munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek, együtt működve az Önkormányzattal, a Szülői Munkaközösséggel.

2. Az iskolában a pedagógiai projekt módszer alkalmazásának bevezetése, kollégák ilyen irányú képzésének elindítása, hogy a jövőben projektek hatékonyan és szakszerűen tudjunk tervezni, szervezni.

3. A természet tanulmányozása tantermen, iskolán kívül, a szabadban is folyik. Szeretnénk, ha tantárgyanként min. 1 tanóra a szabadban telne, és a gyerekek felhasználhatnák és kipróbálhatnák a tanultakat a gyakorlatban is. (naplóban jelölni!)

4. A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel. Szeretnénk, hogy ha az osztálykirándulások megtervezésénél minden osztály beillesztene egy hosszabb-rövidebb gyalogtúrát egészséges környezetben.

5. ÖKO szakkör létrehozása. Feladatuk az ÖKO szemlélet megerősítése és kivitelezése. Iskolai természettudományi vetélkedő szervezése.

Személyi feltételek, belső kapcsolatok:

1. Az iskolában megalakult az ökoiskolai munkacsoport figyelemmel kíséri, véleményezi, javaslataival segíti az iskola környezeti nevelési tevékenységét.

2. Kiemelten fontos, hogy a DÖK is együttműködjön az ökoiskolai munkacsoporttal.

3. Az iskola házirendjét felülvizsgáljuk, és ÖKO-ssá tesszük.

- Szelektív Hulladékgyűjtés bevezetése először a tanári szobákban, később a tantermekben is (papírhulladék különválogatása a szeméttől). Tantermekben októbertől kezdjük. Papírt a papírdobozba gyűjtjük) Ehhez papírdobozokat gyűjtünk, melyeket a gyerekek kidekorálhatnak. Be kell szerezni még műanyag szemeteseket is, melyek fedelesek (tantermenként 2 db). A hét végén (pénteken) osztályonként 2 gyerek az összegyűlt papírhulladékot összeköti, és leviszi a tárolóba. *Felelőse: DÖK*

- Elemgyűjtő verseny: Az osztályfőnökök összegyűjtik a gyerekektől az elemeket, összeírják, hogy hányat gyűjtöttek, és leadják a felelősnek, aki egy füzetben vezeti osztályonként a db számot.

- Energiatakarékosság: feleslegesen ne égjen a villany, és ne fűtsünk az utcára.

- Kidolgozásra kerül egy osztályok közötti verseny is, melybe ezek a részversenyek beletartoznak, és év végén lesz egy eredményhirdetés, ahol az első 3 osztály jutalmat kap.

4. A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és a fenntartható fejlődés elveit. Belső továbbképzés szervezése pl. szelektív hulladékgyűjtésről.

Tanításon kívüli tevékenységek:

1. Az iskola minden tanévben tervez az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokat. Tervezünk egy többfordulós versenyt a gyerekeknek novembertől áprilisig. Minden hónapban felteszünk egy „ökokérdést”, melyre a gyerekek leírhatják véleményüket, beadhatják munkájukat. Az aulában elhelyezünk egy VÉLEMÉNYLÁDÁT, melybe bedobhatják minden hónap végéig az adott kérdéssel kapcsolatos gondolataikat. Májusban értékeljük a munkákat.

2. Az iskola belső kommunikációs csatornái (faliújságok) tükrözik az ökoiskolai célokat. Az aulában nyitunk egy ökofaliújságot, amin fontos információk fognak megjelenni az ökoiskolánk életével kapcsolatban. Törekszünk arra, hogy az iskola dekorációjában legyen minél több növény, és ezzel kapcsolatban tervezzük, hogy minden teremben egy élősarkot fogunk berendezni. Az élősarok kiépítéséhez a szülőktől szeretnénk kérni (otthon már feleslegessé vált) szobanövényeket.

3. Minden évben szervezünk az iskolában papírgyűjtést, melynek bevételét iskolánk tanulóira fordítjuk.

Fizikai környezet:

1. Az udvar tartozékai:

- madáretetők szaporítása (időnként karbantartjuk. A madáretetés egy projektként működne, bevonva az összes diákot és tanárt.)
- szeretnénk egy fedeles esővízgyűjtő hordót az ereszcsonna alá, hogy a szobanövényeket is azal tudjuk locsolni.